

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus

Nemes Lilla

Lápi tarkalepke-barát gyepgazdálkodás ösztönzésére alkalmas lehetőségek az Őrségi Nemzeti Parkban

Természetvédelmi mérnök alapképzési szak, nappali munkarend

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Belső konzulens: Dr. Sárospataki Miklós, egyetemi docens, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Állattani és Ökológiai Tanszék

Külső konzulens: Dr. Szentirmai István, általános igazgatóhelyettes, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

A lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*) hazánk egy viaszszorulóban lévő, védett nappalilepke-faja, amely európai közösségi jelentőségű faj is. Állománycsökkenésének legfőbb okai a faj számára nem megfelelő gazdálkodási módszerek alkalmazása és a megfelelő élőhelyek eltűnése.

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság kutatásába csatlakoztam, és vizsgálatom célja az volt, hogy választ kapjak arra a kérdésre, hogy milyen agrártámogatás biztosítja, vagy biztosíthatja a lápi tarkalepke hosszútávú fennmaradását.

A kutatásom során elemeztem a Magyarországon megtalálható támogatási rendszerek közül a Natura 2000 gyep és a MTÉT Nappali lepke-védelmi gyep támogatásokat, melyek relevánsak a faj szempontjából, és értékeltem a lápi tarkalepke élőhelyének, imágójának és a többi fejlődési alakjának igényei szempontjából a támogatások előírásait. Ezen kívül interjút készítettem hét gazdálkodóval, akik közül öttel az ŐNPI élőhelyvédelmi ingatlanhasználati megállapodást kötött 2023-ban, kifejezetten a lápi tarkalepke védelme céljából. Az interjú célja az volt, hogy visszajelzés érkezzen a gazdálkodók részéről a megállapodás előírásait illetően, valamint, hogy felmérje, hogy a gazdálkodók szívesebben vennének-e részt egy eredményalapú támogatásban.

Az eredmények azt mutatták, hogy hazánkban jelenleg nem elérhető olyan támogatás, amely megfelelő lenne a lápi tarkalepke és a gazdálkodók számára is. A Natura 2000 gyep és az MTÉT Nappali lepke-védelmi gyep támogatás, bár nagyrészt pozitív vagy semleges előírásokat tartalmaz a faj igényeit illetően, mivel nem fajspecifikus, így önmagában nem alkalmas a lápi tarkalepke megőrzésére, míg az ŐNPI élőhelyvédelmi ingatlanhasználati megállapodása fajspecifikus, azonban a gazdálkodók nagy része kevésnek tartja a támogatás összegét, illetve gyakorlati nehézségekbe ütköztek az előírások betartásakor.

A kutatásom eredményei alapján azt lehet mondani, hogy kisebb módosításokkal, szakmai tanácsadással, vagy a már bevett támogatási rendszerek és az ŐNPI egyedi szerződésének integrálásával létrehozható egy olyan támogatási rendszer, mely megfelelő a lápi tarkalepke fennmaradásának szempontjából és a gazdálkodók számára is vonzó, tehát az ilyen törekvéseknek egyértelműen van jövője.